

СОВЕТ
КУЛАНГИНСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ КАЙБИЦКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
КАЙБЫЧ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
КОЛАНГЫ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ

15.03.2022

Колангы станциясе.

КАРАР

№ 27

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Колангы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту туринда

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Советының 2018 елның 01 октябрендәге 13 каары белән кабул ителгән «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Колангы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары туринда» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга туры китерү максатларында Кайбыч муниципаль районы Колангы авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Колангы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына қушымта нигезендә үзгәрешләр кертергә.
2. Элеге каарарны законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә алу өчен жибәрергә.
3. Элеге каарарны «Интернет» мәгълумат-телекоммуникация чөлтәрендә <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында hәм <http://kulangin.kaybici.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Кайбыч муниципаль районы Колангы авыл жирлегенең рәсми сайтында бастырырга.
4. Элеге каарарның үтәлешен контролльдә тотуны үз өстемә алам.

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Совет Рәисе,
Колангы авыл жирлеге Башлыгы

Ф.Т.Нигматзянов

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Советының 2022 елның 15 март
Колаңғы авыл жирлеге
27 номерлы каарына
кушымта

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районның «Колаңғы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр

1. 1 статьяда ««Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районның Колаңғы авыл жирлеге»» сүзләрен ««Колаңғы Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районның «авыл жирлеге» сүзләренә алмаштырырга.

2. 2 статьяның 3 өлешен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Жирлек чикләре «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль района» муниципаль берәмлекенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 25-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән.

3. 5 статьяда:

1 өлешнең 9 пункттындагы беренче абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау, төзекләндерү өлкәсендә редметы булып Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алышын тәэмин итү таләпләрен үтәү торган муниципаль контролне гамәлгә ашыру, Жирлек территориясен күрсәтелгән кагыйдәләр нигезендә төзекләндерүне оештыру, шулай ук жирлекнең торак пунктлары чикләрендә урнашкан аеруча саклана торган табигать территорияләреннән, урманнардан файдалануны, саклауны оештыру тора;»;

1 өлешнең 9 пункттындагы унтугызынчы абзацын үз көчен югалткан дип танырга;

6 статьяның 1 өлешенә түбәндәге эчтәлекле 16 һәм 17 пунктлар өстәргә:

«16) участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә һәм аның гайлә әгъзаларына хезмәткәр күрсәтелгән вазыйфаны биләгән вакытка торак урыны бири;

17) алкоголь, наркотик яисә башка токсик исереклек халәтендәге затларга ярдәм күрсәтү чарапарын гамәлгә ашыру.».

5. 16 статьяда:

9 өлешкә түбәндәгे эчтәлекле 7 пункт өстәргә:

«7) инициатив проект түрүнде фикер алышу һәм аны хуплау түрүндагы мәсьәлә буенча карап кабул итү.»;

түбәндәгэ эчтәлекле 10.1 өлеш өстәргә:

«10.1. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары проект инициаторлары буларак инициатив проектны тәкъдим итә ала.».

19 статьяның 10 һәм 11 өлешләрен түбәндәгэ редакциядә бәян итәргә:

«10. Гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе Жирлек уставы һәм (яисә) норматив хокукий актлары белән билгеләнә һәм Жирлек Советының халыкка алдан хәбәр итү, гавами тыңлаулар уздыру вакыты һәм урыны түрүнде Жирлек халкына алдан хәбәр итү, муниципаль хокукий акт проекты белән алдан ук таныштыру, шул исәптән аны урнаштыру юлы белән «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәгэ Жирлек рәсми сайтында (алга таба - рәсми сайт) урнаштыру, Жирлектә яшәүчеләрнең муниципаль хокукий акт проекты буенча фикер алышуга чыгарылган искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен, шул исәптән рәсми сайт ярдәмендә, халык тыңлауларында катнашуны, гавами тыңлауларның (гавами тыңлауларның) нәтиҗәләрен бастырып чыгаруны, шул исәптән аларны гавами тыңлауларның нәтиҗәләрен бастырып чыгаруны, шул исәптән, кабул ителгән карапларны, шул исәптән рәсми сайтта, аларны урнаштыру юлы белән, аларны рәсми сайтта бастыруны тәэммин итә торган башка чараларны күздә тотарга тиеш.

Жирлек Уставы һәм (яисә) Жирлек Советы норматив хокукий актлары белән, әлеге өлешнен беренче абзацында күрсәтелгән материалларны һәм рәмәгълүматны урнаштыру, Жирлектә яшәүчеләрнең муниципаль хокукий акт проекты буенча үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен тапшыру мөмкинлеген тәэммин итү, шулай ук Жирлек халкының гавами тыңлауларда катнашуы өчен, рәсми сайтын мондый максатлары өчен мәжбүри файдалану түрүндагы таләпләрне үтәп, әлеге статьяның максатлары өчен файдалану тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган «Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы файдаланылырга мөмкин, дип билгеләнергә мөмкин.

11. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре проектларына, территорияне планлаштыру проектларына, территорияне ызанлау кагыйдәләренә, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләренә, проектларына күрсәтелгән расланган документларның берсенә, жир кишәрлекенән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның рәхсәт ителгән төренә, рәхсәт бирү түрүндагы карапларның проектларына, капитал төзелеш объектларын төзүнен, реконструкцияләүнен иң чик параметрларыннан тайпилуга рәхсәт бирү түрүндагы карапларның проектларына, жир кишәрлекләрнән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның бер төрен һәм объектларны капитал төзелеш объектларыннан башка төргә үзгәрту мәсьәләләре буенча, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш баруның расланган кагыйдәләре

булмаганда гавами тыңлаулар яисә ижтимагый фикер алышулар шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнар нигезендә үткәрелә.»;

7. 20 статьяда:

1 өлештә «һәм жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары,» сүzlәреннән соң «инициатив проектларны керту һәм аларны карау мәсьәләләре буенча фикер алышу,» сүzlәрен өстәргә;

2 өлешкә түбәндәгә эchtәlekле абзац өстәргә:

«Инициатив проектлар керту һәм аларны карау мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында уналты яшкә житкән тиешле территориядә яшәүчеләр катнашырга хокуклы. Инициатив проектларны керту мәсьәләләрен карау һәм тикшерү максатларында гражданнар жыелышын билгеләү һәм уздыру тәртибе Дәүләт Советы карары белән билгеләнә.».

8. 22 статьяда:

2 өлештә «торак пунктта яшәүчеләрнең» сүzlәреннән соң «(яисә аның территориясeneң өлешләре)» сүzlәрен өстәргә;

3 өлешкә түбәндәгә эchtәlekле 5 пункт өстәргә:

«5) торак пункт территориясeneң өлеге өлешендә гражданнарның үзара салым акчаларын керту һәм куллану мәсьәләсе буенча жирлек составына керә торган торак пункт территориясе өлешендә Татарстан Республикасы законы нигезендә.»;

4 өлешне түбәндәгә редакциядә бәян итәргә:

«4. Гражданнар жыены жирлек башлыгы йә сайлау хокукуна ия, кимендә 10 кеше яши торган торак пунктта яшәүчеләр төркеме инициативасы белән чакырылырга мөмкин.

Әлеге статьяның 3 өлешендәге 5 пунктында каралган гражданнар жыены, 10 кешедән дә ким булмаган санда торак пункт территориясeneң тиешле өлешендә яшәүче кешеләр төркеме инициативасы белән, Жирлек Советы тарафыннан чакырылырга мөмкин.

Гражданнарның үзара салым акчаларын керту һәм алардан файдалану мәсьәләсе буенча гражданнар жыены үткәрелегә мөмкин булган Кайбыч муниципаль районы чикләрендә халык Жирлек составына керүче торак пункт территориясeneң бер өлешенең чикләрен билгеләү критерийлары Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.»;

9. 23 статьяда:

2 өлешкә түбәндәгә эchtәlekле жөмлә өстәргә:

«Инициатив проектка ярдәм итү турында гражданнарның фикерен ачыклау мәсьәләсе буенча гражданнардан сораштыруда жирлек халкы яисә аның өлеше катнашырга хокуклы, аларда уналты яшкә житкән инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә.»;

3 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 3 пункт өстәргә:

«3) жирлектә яшәүчеләрнең яисә аның өлешендә яшәүчеләрнең, аларда уналты яшькә житкән инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә, - шуны инициатив проектка ярдәм иту турында гражданнарның фикерен ачыклау өчен.»;

5 өлештә:

беренче абзацыны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"Гражданнардан сорашып белешүне билгеләү турындағы карап Жирлек Советы тарафыннан кабул ителә. Гражданнардан сорашып белешү уздыру өчен жирлекнен рәсми сайты «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә кулланылырга мөмкин. Гражданнардан сорашып белешүне билгеләү турында Жирлек Советы каарында түбәндәгеләр билгеләнә:»;

түбәндәге эчтәлектәге 6 пунктны өстәргә:

«6) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә халыкның рәсми сайтыннан файдаланып сораштыру үткәрелгән очракта, сораштыруда катнашучыларны идентификацияләү тәртибе: <http://kulangin-kaybici.tatarstan.ru> веб-адрес буенча »;

7 өлешнең 1 пунктында «яисә Жирлек халкы» сүзләрен өстәргә.

10. түбәндәге эчтәлекле 26.1 статья-өстәргә:

«26.1 статья. Инициатив проектлар

1. Жирлек халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия чарагарны гамәлгә ашыру максатларында жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә жирле үзидарә органнарына хәл иту хокукуы бирелгән башка мәсьәләләрне хәл иту буенча инициатив проект көртөлөргә мөмкин. Инициатив проектлар гамәлгә ашырыла ала торган жирлек территориясенең бер өлешен билгеләү тәртибе Жирлек Советының норматив хокукий акты белән билгеләнә.

2. Инициатив проектны көртү инициативасы белән уналты яшькә житкән һәм жирлек территориясендә яшәүче кимендә ун граждан, территориаль ижтимагый үзидарә органнары, авыл торак пункты старостасы (алга таба - проект инициаторлары) инициатив төркем чыгыш ясарга хокуклы. Инициатив төркемнең минималь саны Жирлек Советының норматив хокукий акты белән киметелөргә мөмкин. Жирлек Советының норматив хокукий акты нигезендә проект инициаторы булу хокукуы шулай ук жирлек территориясендә эшчәнлек алыш баручы башка затларга да бирелөргә мөмкин.

3. Инициатив проектта түбәндәге белешмәләр булырга тиеш:

1) Жирлектә яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия проблеманы тасвирлау;

2) күрсәтелгән проблеманы хәл иту буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтиҗәсен (көтелгән нәтиҗәләрен) тасвирлау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыруга кирәклө чыгымнарны алдан исәпләү;

5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырыла торган сроклары;

6) әлеге проектны гамәлгә ашырудың кызыксынучы затларның планлаштырыла торган (мөмкин булган) финанс, мөлкәт һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;

7) инициатив түләүләрнең планлаштырылган күләменнән тыш, әлеге акчаларны инициатив проектны гамәлгә ашыруга куллану күздә тотылган очракта, жирле бюджет акчалары күләменә күрсәтү;

8) Жирлек территориясенә яисә аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак өлешенә Жирлек Советы каарында билгеләнгән тәртип нигезендә күрсәтелү;

9) Жирлек Советы каарында каралган башка белешмәләр.

4. Жирлек Башкарма комитетына кертелгәнче инициатива проекты гражданнар жыенында, жыелышында яисә конференцияндә, шул исәптән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында яисә конференцияндә, инициатив проект турында фикер алышу, жирлектә яшәүчеләрнең яисә аның өлешенең мәнфәгатьләренә туры килүен билгеләү, инициатив проектны гамәлгә ашыруның максатчанлыгын билгеләү, шулай ук инициатив проектны хуплау турында гражданнарның жыены, жыелышы яисә конференциясе тарафыннан каар кабул иту максатларында кааралырга тиеш. Шул ук вакытта бер жыенда, бер жыелышта яки гражданнарның бер конференцияндә берничә инициативалы проект кааралырга мөмкин.

Жирлек Советы каары белән шулай ук гражданнардан сорашып белешү, имзалар жыю юлы белән инициатив проектка ярдәм иту мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклау мөмкинлеге карала ала.

Инициатив проектны гамәлгә керткәндә проектның инициаторлары Жирлек Башкарма комитетына гражданнарның жыены, жыелышы яисә конференциясе беркетмәсен, гражданнарның сораштыру нәтиҗәләрен һәм (яисә) гражданнарның инициатив проектка Жирлек халкы яисә аның өлеше тарафыннан ярдәм күрсәтүне раслый торган имза көгазыләрен теркиләр.

5. Инициатив проектны Башкарма комитетка керту турындагы мәгълүмат Жирлек жирлегенең рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә инициатив проект жирле администрациягә кертелгән көннән алыш өч эш көне эчендә бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш һәм әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән белешмәләрне, шулай ук проектның инициаторлары турында булырга тиеш. Бер ук вакытта гражданнар үzlәренең кисәтүләрен һәм тәкъдимнәрен тәкъдим иту мөмкинлеге турында, аларны тәкъдим иту срокын күрсәтеп, башкарма комитетка хәбәр ителә. Үzlәренең искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен уналты яшкә житкән Жирлек халкы жибәрергә хокуклы. Күрсәтелгән мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, күрсәтелгән мәгълүмат Кайбыч муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла.

Авыл торак пунктында күрсәтелгән мәгълүмат авыл торак пунктинең старостасы гражданнарына житкерелергә мөмкин.

6. Инициатив проект Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан аны керткән көннән алыш 30 көн эчендә һичшикsez кааралырга тиеш. Муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты инициатив проектны карау нәтиҗәләре буенча түбәндәгә каарларның берсен кабул итә:

1) инициатив проектны хупларга һәм аның өстендей эшне жирле бюджет турындагы каар белән кааралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә жирле

бюджет проектын төзу һәм карау тәртибенә (жирле бюджет турындағы карага үзгәрешләр керту) ярашлы максатларга һәм (яисә) тиешле максатларга һәм (яисә) тәртиптә дәвам итәргә;

2) инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, аны проект инициаторларына кире кайтарырга.

7. Жирлек Башкарма комитеты түбәндәге очракларның берсендә инициатив проектны хуплаудан баш тарту турында карап кабул итә:

1) инициатив проектны кертуңец һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициатив проектның Россия Федерациясенең федераль законнары һәм башка норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актлары таләпләренә, Жирлек уставына туры килмәве;

3) жирле үзидарә органнарының кирәkle вәкаләтләре һәм хокуклары булмаганлыктан, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;

4) инициатив түләүләре барлыкка килмәгән инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәkle чараптар күләмендә жирле бюджет акчалары булмау;

5) инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтиҗәләрәк хәл итү мөмкинлеге булу;

6) инициатив проектны конкурс сайлавын узмаган дип тану.

8. Жирлекнең башкарма комитеты, әлеге статьяның 7 өлешендәге 5 пунктында каралган очракта проект инициаторларына бергәләп инициатив проектны эшләп бетерергә тәкъдим итәргә, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органы яисә дәүләт органы карамагына аларның компетенцияләре нигезендә тәкъдим итәргә хокуклы.

9. Инициатив проектларны курсәтү, керту, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәру тәртибе Жирлек Советы (Совет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи гражданнар жыены) тарафыннан билгеләнә.

10. Россия Федерациисе субъекты бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен чыгарыла торган инициатив проектларга карата, инициатив проектларда булырга тиешле белешмәләр составына карата таләпләр, инициатив проектларны карау тәртибе, шул исәптән аларны хуплаудан баш тарту өчен нигезләр, мондый инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу тәртибе һәм критерийләри закон һәм (яисә) Россия Федерациисе субъектының башка норматив хокукий акты нигезендә билгеләнә. Бу очракта әлеге статьяның 3, 6, 7, 8, 9, 11 һәм 12 өлешләрендәге таләпләр кулланылмый.

11. Муниципаль берәмлекнең Башкарма комитетына берничә инициатив проект кертелгән очракта, шул исәптән эчтәлеге буенча шундый ук өстенлекле проблемаларны тасвирлап, жирлекнең башкарма комитеты конкурс нигезендә сайлап алуны оештыра һәм бу хакта проектның инициаторларына хәбәр итә.

12. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәру коллегиаль органга (комиссиягә) йөкләнә, аны формалаштыру һәм аларның эшчәнлеге Жирлек Советы карары белән билгеләнә. Коллегия органның (комиссиянең) составы Жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан төзелә. Мондый чакта коллегиаль орган (комиссия) әгъзаларының гомуми санының яртысы

Жирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнергә тиеш. Проектның инициаторларына һәм аларның вәкилләренә конкурс нигезендә сайлап алуны уздырганда коллегиаль орган (комиссия) тарафыннан инициатив проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәэмин ителергә тиеш.

13. Проект инициаторлары, Жирлек территориясендә яшәүче гражданнар жыены, жыелышы яисә конференциясе тарафыннан вәкаләтләр бирелгән башка гражданнар, шулай ук Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә торган башка затлар инициатив проектны Россия Федерациясе законнарына каршы килми торган рәвешләрдә гамәлгә ашыруны жәмәгать контролендә тотарга хокуклы.

14. Инициатив проектны Поселения Башкарма комитеты тарафыннан карау турында, инициатив проектны гамәлгә ашыруның барышы турында, шул исәптән акчаларны куллану турында, аны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында мәгълумат «Интернет» мәгълумат-телекоммуникация чeltәрендәге Поселение рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары турында Поселения Башкарма комитетының хисабы Инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланган көннән соң 30 календарь көн эчендә «Интернет» мәгълумат-телекоммуникация чeltәрендәге Жирлекнең рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш. Күрсәтелгән мәгълуматны «Интернет» мәгълумат-телекоммуникация чeltәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, күрсәтелгән мәгълумат Кайбыч муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла. Авыл торак пунктинда күрсәтелгән мәгълумат авыл торак пунктының старостасы гражданнарына житкерелергә мөмкин.».

40 статьяның 1 өлешендәге 7 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«7) Россия Федерациясе гражданлыгы йә чит ил гражданлыгы - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланган булырга хокуклы, чит дәүләт гражданлыгы булу яисә яшәү хокукуы яисә Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә Россия Федерациясе гражданы йә чит ил гражданы территорииясендә дайими яшәү хокукуын раслаучы бүтән документ яисә чит ил гражданы булу хокукуы, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә башкача каралмаган булса, жирле үзидарә органнарына сайланган булырга хокуклы;».

46 статьяның 1 өлешендәге 9 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«9) Россия Федерациясе гражданлыгы йә чит ил гражданлыгы - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланган булырга хокуклы, чит дәүләт гражданлыгы булу яисә яшәү хокукуы яисә Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә Россия Федерациясе гражданы йә чит ил гражданы территорииясендә дайими яшәү хокукуын раслаучы бүтән документ яисә, әгәр Россия

Федерациясенең халықара шартнамәсендә башкача каралмаган булса, жирле үзидарә органнарына сайланган булырга хокуклы чит ил гражданы;

13. 49 статьяда:

1 өлешиң 6 пункттындагы өченче абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслый, төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыра, аның предметы булып Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэмин иту таләпләрен үтәү тора, Жирлек территориясен күрсәтелгән кагыйдәләр нигезендә төзекләндерүне оештыра, шулай ук торак пунктлары чикләрендә урнашкан шәһәр урманнарыннан, аеруча саклана торган табигать территорияләреннән файдалануны, саклауны, аларны торғызуны оештыра;»;

1 өлешиң 6 пункттындагы егерменче абзацын үз көчен югалткан дип танырга;

2 өлешкә түбәндәге эчтәлекле уналтынчы һәм унжиденче абзацлар өстәргә:

«участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә һәм аның гайлә әгъзаларына хезмәткәр күрсәтелгән вазыйфаны биләгән вакытка торак урыны бириү;

алкоголь, наркотик яисә башка токсик исереклек халәтендәге затларга ярдәм күрсәтү чарагарын гамәлгә ашыру.»;

3 өлешиң түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Жирлекнең башкарма комитеты муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле орган булып тора.

Муниципаль контроль өлкәсендә Жирлек Башкарма комитеты вәкаләтләренә керә:

1) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда дәүләт контроле (кузәтчелеге), муниципаль контроль өлкәсендә бердәм дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруда катнашу;

2) Жирлек территориясендә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру;

3) «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә башка вәкаләтләр.

Муниципаль контроль төрләрен оештыру һәм гамәлгә ашыру «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон белән җайга салына.»;

51 статьяның 6 өлешенә түбәндәге эчтәлекле 4.1 пункт өстәргә:

«4.1) авыл торак пунктында яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия мәсьәләләр буенча инициатив проект керту инициативасы белән чыгарга хокуклы;».

15. түбәндәге эчтәлекле 56.1 статья өстәргә:

«56.1 статья. Инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс яғыннан һәм башкача тәэмин итү

1. Әлеге Уставның 26.1 статьясында каралган инициативалы проектларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү чыганагы булып, җирлек бюджеты турында карап белән каралган инициатив проектларны гамәлгә ашыруга, шул исәптән Ҙирлекнең тиешле чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатларында бирелгән Россия Федерациясе субъекты бюджетыннан инициатив түләүләр һәм (яисә) бюджетара трансферлар күләмнәрен исәпкә алыш, төзелә торган бюджет ассигнованиеләре тора.

2. Инициатив түләүләр дигәндә, конкрет инициативалы проектларны гамәлгә ашыру максатларында Россия Федерациясе законнары нигезендә ирекле нигездә түләнә торган һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә җирле бюджетка күчерелә торган гражданнарың, индивидуаль эшкуарларның һәм төзелгән юридик затларның акчалары анлашыла.

3. Инициатив проект гамәлгә ашырылмаган очракта, инициатив түләүләр аларны җирле бюджетка күчергән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары буенча инициатив проектны гамәлгә ашыру максатларында файдаланылмаган инициатив түләүләрнең калган өлеше барлыкка килгән очракта, күрсәтелгән түләүләр аларны җирле бюджетка күчергән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш.

Жирле бюджетка күчерелгән затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиешле инициатив түләүләр суммаларын исәпләү һәм кире кайтару тәртибе Ҙирлек Советы каары (Совет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы гражданнар жыены каары) белән билгеләнә.

4. Инициатив проектларны гамәлгә ашыру шулай ук кызыксынган затларның ихтыярый мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашу рәвешендә дә тәэмин итепергә мөмкин.».

16. 71 статьяның 9 өлешенә түбәндәге эчтәлекле бишенче абзац өстәргә:

«- хокукий акт текстын Россия Юстиция министрлыгы порталында урнаштыру «Россия Федерациясендә норматив хокукий актлар» (<http://право-минюст.рф>).([http://право-минюст.рф](http://pravo-minjust.ru)).»

17. 79 статьяды:

3 өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

7 өлеш:

түбәндәге эчтәлекле яңа өченче абзац өстәргә:

«Россия Федерациясенең милли үсеше максатларын билгеләүче документлар һәм гавами хакимият органнары эшчәнлегенең аларга ирешүе буенча юнәлешләре;»;

өченче - жиденче абзацларны дүртенче - сигезенче абзацлар дип санарага;

9 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«9. Ҙирлек бюджеты турындагы карап белән түбәндәгеләр раслана:

- Россия Федерациисе Бюджет кодексының 160.1 статьясында каралган очракларда бюджет көрөмнәренең баш администраторлары исемлеге;
- Россия Федерациисе Бюджет кодексының 160.2 статьясында каралган очракларда бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлеге;
- чыгым төрлөренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча йә чыгым төрлөренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), чыгымнар төрлөренең төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) һәм (яисә) чыгымнарның максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), бюджетлар чыгымнары классификациясенең чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясенең тиешле Россия Федерациисе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Законында, муниципаль Жирлек Советында билгеләнгән очракларда бүлекләре һәм бүлекчәләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү;
- бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларыннан тыш, чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;
- гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;
- чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;
- чираттагы финанс елында һәм план чорының беренче елына бюджет расланган (расланган) чыгымнарының гомуми күләме бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджеттара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елында бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджеттара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча) расланган (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);
- чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чорына) бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;
- муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, чираттагы финанс елыннан (чираттагы финанс елы һәм план чорының елдан-ел) килуче елның 1 гыйнварына торышы буенча, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның ин югары чиге күрсәтелеп;
- федераль бюджетның һәм Россия Федерациисенең бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларының, Татарстан Республикасы бюджетының һәм бюджеттән тыш дәүләт территориаль фондлары бюджетларының, жирле бюджетның Россия

Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы законында, Жирлек Советы муниципаль хокукий актында билгеләнгән башка күрсәткечләре.»;

18. 81 статья:

1 өлештә «торак пункт» сүзләреннән соң «(яисә аның территориясенең өлешләре)» сүзләрен өстәргә;

2 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2. Өлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән гражданнарның бер мэртәбә бирелә торган түләүләрен керту һәм қуллану мәсьәләләре жирле референдумда, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясындағы 1 өлешенең 4, 4.1 һәм 4.3 пунктларында каралган очракларда гражданнар жыенында хәл ителә.».